

Limburgse zaken

door Peter Kamps

opinieredacteur en commentator van deze krant

Een nieuw Limburgs model

De naam Klaartje Peters wordt tegenwoordig op het gouvernement in Maastricht met eerbied uitgesproken. Dat was wel even anders, toen de Maastrichtse bestuurskundige in 2007 *Het opgeblazen bestuur* publiceerde. Een boek waarin ze de vloer aanveegde met de provincie, die volgens haar bemoeiziek, zelfingenomen en paternalistisch is. De kritiek kwam hard aan, maar zette de bewoners van het gouvernement ook aan het denken. Peters boodschap was onprettig, maar daarmee nog niet onjuist. Insiders vergeleken het gouvernement ook snerend met een luxe flappentap, waar noodlijdend Limburg onderdanig de hand komt ophouden. Wie de beste (partij)politieke connecties heeft krijgt wat, wie ze niet heeft krijgt niets.

Oude KVP-politiek in optima forma. Geen bestuursstijl die Limburg verder brengt. De provincie betaalt bij wijze van spreken wel de verliezen van een gemeentelijk zwembad, maar niet de ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid. Dankzij Peters groeit het besef dat het anders moet. Het gouvernement wil niet langer als een bazige suikeroom met de geldspuit rondgaan, maar zaken van blijvende waarde aan Limburg toevoegen. De zieke Limburgse economie heeft die grote impulsen hard nodig, maar het provinciaal bestuur eveneens, al was het maar om te voorkomen dat de provincie als irrelevant afgeserveerd wordt. Eigen belang en algemeen belang liggen vanaf dat moment op het gouvernement in elkaars verlengde. Het blijkt een krachtig duo, hoe sterk de middelpuntvliegende krachten in het versnipperde en verdeelde Limburg ook zijn. Termen als gebiedsontwikkeling en het Finse model stuiteren door de burelen. Gebiedsontwikkeling staat gelijk aan groot denken. Hele gebieden worden aan de hand genomen om ze economisch verder te brengen (zoals Greenport in Venlo, de Buitenring in Parkstad, Chemelot in Sittard-Geleen). Vanuit Finland waait tegelijkertijd een succesformule over, waarbij drie o's samen één plan trekken: overheid, onderwijs en ondernemers. Ook in Limburg moet die troika de economische akker gaan bewerken. Het gevolg van die nieuwe aanpak is dat de rollen veranderen. De provincie legt gemeenten niet langer aan de ketting, maar maakt ze medeverantwoordelijk voor de Limburgse zaak. Patronagepolitiek verdwijnt naar de zolder, activerende politiek doet zijn intrede. Het oude subsidieloket gaat dicht, meedoen en meebetalen luidt de nieuwe norm. Er worden vijf regionale agenda's gemaakt. Elke regio verzamelt samen met de provinciale plukploeg een mandje vol met goede plannen die de economie van de streek moeten versterken. Om-

dat de provinciale spaarpotten toch goed gevuld zijn, deelt het gouvernement sappige worsten uit. Elke regio krijgt tientallen miljoenen euro's toegestopt om de plannen uit te voeren, mits deze zelf de andere helft dokt. Tot zover de theorie van de nieuwe aanpak, nu de praktijk. Die verloopt een stuk moeizamer. Oud gedrag blijkt moeilijk af te leren, deputé's vallen zo nu en dan uit hun nieuwe rol en ook wordt gesteggeld over de vraag welke plannen wel of niet zinvol en rendabel zijn. Bovendien blijken regio's vaak maar moeilijk tot samenwerking te bewegen te zijn, kerktoerenpolitiek blijkt onuitroeibaar, hoe luid de provincie ook met de geldbuidel rammelt. Nu het oude college van GS heeft plaatsgemaakt voor een nieuw wordt het tijd een eerste balans op te maken van die nieuwe aanpak.

Klaartje Peters.

De verschillen per regio zijn aanzienlijk, zo blijkt. Complimenten klinken er voor de Westelijke Mijnstreek, waar gemeenten elkaar gevonden hebben en in eendrachtige samenwerking met de provincie en onderwijsorganisaties werken aan de ontwikkeling van vooral de Chemelot-campus. De regio Maastricht-Heuvelland krijgt daarentegen geen applaus. Maastricht blijkt wel heel erg dominant in de omgang, waardoor andere gemeenten, zoals Meerssen, afhaken. Valkenburg aan de Geul eet wel flink mee uit de provinciale

ruif, vooral dankzij burgemeester Martin Eurlings, die als oud-deputé goed weet hoe de provinciale flappentap werkt. Ook in Parkstad Limburg is het huilen met de pet op. Vooralsnog is alleen de Buitenring van de grond gekomen, de weg die de streek fysiek moet ontsluiten, maar ook mentaal. Voor de rest komt de regionale samenwerking maar niet van de grond. In Noord-Limburg knispert het wél. Greenport en Floriade krijgen vorm. Maar de positie van Venlo is wel erg dominant. De stad trekt alles naar zich toe, voor de andere gemeenten blijven alleen de kruimels over. In Midden-Limburg tot slot wreekt zich de oude rivaliteit tussen Weert en Roermond, de een gunt de ander niks. Een morning-after pil voor economische ontwikkeling. De oogst is dus al met al nog zeker niet overvloedig te noemen. Meer pokon is nodig, anders gaan er onherroepelijk nog kasplantjes dood of weigeren zelfs te ontkiemen. De nieuwe coalitie neemt dit echter voor lief. De tijd van pampieren is voorbij. Genoeg gepraat, resultaten wil men zien, geheel overeenkomstig de nieuwe slogan: meer Limburg, minder overheid. Gelukkig staan er dan altijd onderzoekers als Klaartje Peters klaar om over een paar jaar uit te zoeken of die nieuwe therapie de Limburgse economie wel spierballen of ook alleen maar pap in de benen heeft gegeven.

